

Mashhad University of
Medical Sciences

Navid No

Journal homepage: <https://nmj.mums.ac.ir/>کمیته تحقیقات دانشجویی
معاونت پژوهش و فناوری
دانشگاه علوم پزشکی مشهد*Original Article***A comparative study of attitudes towards marriage among male and female students of Mashhad University of Medical Sciences in 2024****Marziye Meraji¹ , Malihe Khalvati² , Fatemeh Ameri^{3,4*} **

1. Associate Professor, PhD in Health Information Management, Department of Health Information Technology, Paramedical and Rehabilitation Sciences, Mashhad University of Medical Sciences, Mashhad, Iran

2. Associate Professor, Social Work Department, School of Paramedical and Rehabilitation Sciences, Mashhad University of Medical Sciences, Mashhad, Iran

3. MSc Student of Health Information Technology, Department of Health Information Technology, School of Paramedical and Rehabilitation Sciences, Mashhad University of Medical Sciences, Mashhad, Iran.

4. Student Research Committee, Mashhad University of Medical Sciences, Mashhad, Iran.

Corresponding author: Amerif4012@mums.ac.ir

Received: 22 November 2024; Revised: 27 January 2025; Accepted: 28 February 2025

Abstract**Background and Aims:** Today, due to rapid economic and social changes and the growth of technology, people's lifestyles have undergone significant transformations, leading to shifts in their attitudes towards marriage. Given the significance of attitudes toward marriage and their impact on marital stability, this study examined the attitudes toward marriage among male and female students at Mashhad University of Medical Sciences in 2024.**Materials and Methods:** This study is a descriptive-analytical investigation conducted at Mashhad University of Medical Sciences in 2024. The statistical population of this research included all students of Mashhad University of Medical Sciences. Sampling was conducted in a two-stage, stratified, and clustered manner by distributing an electronic questionnaire. After completing the samples, the survey data were entered into SPSS and analyzed using descriptive and inferential statistics.**Results:** 474 students with an average age of 21.61 ± 3.45 participated in the present study. The average attitude towards marriage was 27.56 ± 10.23 for female students and 23.03 ± 10.91 for male students. The results of comparing the average attitude towards marriage in girls and boys using the Yeoman-Whitney test showed that there is a statistically significant difference between the average attitude towards marriage in girls ($MR_g=257.35$) and boys ($MR_b=199.98$) of students ($z=4.340$, $p < 0.001$) in other words, the attitude of female students towards marriage was more positive than that of male students.**Conclusion:** The results of the present study showed that female students have a positive attitude about marriage compared to male students. According to the results of the research, the focus of cultural and social policy makers is suggested for a positive change in the attitude towards marriage or to encourage more of the young generation to marry.**Keywords:** Marriage Attitude; Marriage Intention; Students; Medical Sciences.**Cite this article as:** Meraji M, Khalvati M, Ameri F. A comparative study of attitudes towards marriage among male and female students of Mashhad University of Medical Sciences in 2024. Navid No, 2025; 27(92): 13-22. <https://doi.org/10.22038/nmj.2025.84244.1465>.

E-ISSN: 2645-5927 / P-ISSN: 2645-5919

Copyright: © 2025 by the author.

Open Access: This is an open access article under the CC BY license<http://creativecommons.org/licenses/by/4.0/>.**Publisher's Note:** Mashhad University of Medical Sciences remains neutral with regard to jurisdictional claims in published maps and institutional affiliations.

Mashhad University of
Medical Sciences

Navid No

Journal homepage: <https://nnj.mums.ac.ir/>

کمیته تفاهات دانشجویی
معاونت پژوهشی و فناوری
دانشگاه علوم پزشکی مشهد

مقاله پژوهشی

مقایسه نگرش به ازدواج در بین دانشجویان دختر و پسر دانشگاه علوم پزشکی مشهد در سال ۱۴۰۳

مرضیه معراجی^۱، ملیحه خلوتی^۲، فاطمه عامری^۳

۱. دانشیار، دکترای مدیریت اطلاعات سلامت، گروه فناوری اطلاعات سلامت، دانشکده علوم پیراپزشکی و توانبخشی، دانشگاه علوم پزشکی مشهد، مشهد، ایران.

۲. دانشیار، گروه مددکاری اجتماعی، دانشکده علوم پیراپزشکی و توانبخشی، دانشگاه علوم پزشکی مشهد، مشهد، ایران.

۳. دانشجوی کارشناسی ارشد فناوری اطلاعات سلامت، گروه فناوری اطلاعات سلامت، دانشکده علوم پیراپزشکی و توانبخشی، دانشگاه علوم پزشکی مشهد، مشهد، ایران.

۴. کمیته تحقیقات دانشجویی، دانشگاه علوم پزشکی مشهد، مشهد، ایران.

پست الکترونیک نویسنده مسئول: Amerif4012@mums.ac.ir

تاریخ دریافت: ۱۴۰۳/۰۹/۰۲، تاریخ بازنگری: ۱۴۰۳/۱۱/۰۸، تاریخ پذیرش: ۱۴۰۳/۱۲/۱۰

چکیده

مقدمه و هدف: امروزه بدلیل تغییرات سریع اقتصادی و اجتماعی و رشد تکنولوژی تغییراتی در سبک زندگی افراد ایجاد شده است که باعث تغییر نگرش افراد نسبت به ازدواج شده است. با توجه به اهمیت مفهوم نگرش به ازدواج و نقش آن در ثبات ازدواج، پژوهش حاضر به مقایسه نگرش به ازدواج در بین دانشجویان دختر و پسر دانشگاه علوم پزشکی مشهد در سال ۱۴۰۳ پرداخت.

مواد و روش‌ها: پژوهش حاضر از نوع مطالعات توصیفی-تحلیلی است که در سال ۱۴۰۳ در دانشگاه علوم پزشکی مشهد انجام شد. جامعه آماری این پژوهش شامل کلیه دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی مشهد بود. نمونه گیری به صورت دو مرحله‌ای، طبقه‌ای و خوشه‌ای با ارسال پرسشنامه الکترونیک انجام شد. پس از تکمیل نمونه‌ها، داده‌های پیمایش وارد نرم افزار SPSS شدند و با استفاده از آمار توصیفی و استنباطی تجزیه و تحلیل شدند.

یافته‌ها: ۴۷۴ دانشجو با میانگین سنی $21/61 \pm 3/45$ در پژوهش حاضر شرکت کردند. میانگین نگرش به ازدواج در دختران دانشجو $27/56 \pm 10/23$ و برای پسران دانشجو $23/03 \pm 10/91$ بود. نتایج مقایسه میانگین نگرش به ازدواج در دختران و پسران با استفاده از آزمون یومان ویتنی نشان داد که بین میانگین نگرش به ازدواج در دختران ($MR_g = 257/35$) و پسران ($MR_b = 199/98$) دانشجو تفاوت معنی دار آماری وجود دارد ($Z = 4/340$, $p < 0/01$) به عبارت دیگر نگرش دختران دانشجو به ازدواج نسبت به پسران دانشجو، مثبت تر بود.

نتیجه گیری: نتایج پژوهش حاضر نشان داد که نگرش مثبت در دانشجویان دختر نسبت به دانشجویان پسر در مورد ازدواج وجود دارد. با توجه به نتایج پژوهش، تمرکز سیاستگذاران فرهنگی و اجتماعی برای تغییر مثبت در نگرش به ازدواج و یا تشویق بیشتر نسل جوان به ازدواج پیشنهاد می گردد.

کلمات کلیدی

نگرش ازدواج، قصد ازدواج، دانشجویان، علوم پزشکی.

مقدمه

تغییرات اجتماعی گسترده‌تر، از جمله روند اولویت دادن افراد به تحصیل و شغل قبل از ازدواج است (۳).

امروزه، شاهد افزایش سن ازدواج (خصوصاً در میان بانوان) و تمایل به همسرگزینی بر اساس انتخاب فردی هستیم (۶). اینگونه به نظر می‌رسد که ناهمزمانی وقوع بلوغ جنسی و عاطفی و بلوغ اجتماعی و اقتصادی، عامل اصلی این وضعیت است (۷). مطالعات اخیر افزایش معاشرت با جنس مخالف قبل از ازدواج در بین جوانان را نشان می‌دهد (۸). علی‌رغم اینکه دوستی و رابطه نزدیک با جنس مخالف برخلاف عرف کشور ایران است، چرا که اسلام چنین معاشرت‌هایی را پیش از ازدواج میان دو جنس مخالف نفی می‌کند و تنها در شرایط ویژه، ازدواج موقت، آن را صحیح می‌داند؛ اما متأسفانه در سال‌های اخیر شاهد افزایش رو به رشد این روابط در بین جوانان هستیم. همچنین این باور در بین جوانان وجود دارد که این معاشرت‌ها تأثیر مثبت در کیفیت ازدواج دارد (۹). (۱۰). اما در پژوهشی که توسط اسدیان و همکاران (۱۳۹۴) انجام شد، دانشجویان بیان کردند که تجربه دوستی با جنس مخالف نسبت به موفقیت ازدواج در آینده اثرات منفی دارد. همچنین آنان معتقد بودند که تجربه دوستی با جنس مخالف تأثیرات روانی منفی به همراه دارد و در صورت قطع دوستی، دختران بیشتر آسیب می‌بینند (۱۰). افزایش تعداد مجردها و سن ازدواج، افزایش میزان طلاق و ناسازگاری زناشویی از جمله این موارد است. این پدیده می‌تواند با افزایش افسردگی بعد از فروپاشی رابطه و احساس سرخوردگی دانشجویان رابطه داشته‌باشد و منجر به افت تحصیلی آنان شود (۱۱، ۱۲). نگرش به ازدواج عبارت است از عقیده ذهنی و باورهای فرد درمورد ازدواج که در مراحل اولیه زندگی شکل گرفته و شامل سازه‌های نسبتاً ثابت است (۱۳). افراد دارای نگرش مثبت نسبت به ازدواج، ازدواج فعلی یا آینده خود را شاد و موفق می‌دانند، اما افرادی که دارای نگرش منفی هستند، در این مورد انتظارات کمتری از ازدواج خود دارند. بنابراین نگرش درست و معیارهای مناسب مهم‌ترین مساله برای شروع زندگی مشترک سالم است (۱۴). نگرش ازدواج تحت تأثیر عوامل مختلفی است، از جمله: ویژگی‌های شخصیتی

ازدواج و تشکیل خانواده، یکی از مهم‌ترین مراحل زندگی انسان است که اولین واحد اجتماعی جامعه را تشکیل می‌دهد (۱). خانواده نقش اصلی در سازماندهی مسیر زندگی افراد، شکل دادن به مهارت‌های فردی و ارتباطی بین اعضا، فرزندآوری و فرزندپروری دارد (۲). امروزه در بسیاری از کشورهای جهان، مشاهده شده‌است که ازدواج کمتر رایج شده و مردم دیرتر ازدواج می‌کنند و ترجیح می‌دهند به تنهایی زندگی کنند. این امر منجر به کاهش تدریجی نرخ جهانی ازدواج شده‌است. به طوریکه در سال ۲۰۲۳، در میان بزرگسالان ۱۵ سال به بالا در ایالات متحده، ۴۸/۱٪ ازدواج کرده بودند و ۳۴/۴٪ هرگز ازدواج نکرده بودند (۳). قاره آسیا چشم‌انداز متنوعی در مورد نرخ ازدواج ارائه می‌دهد و برخی کشورها به دلیل هنجارهای فرهنگی که ازدواج زودهنگام را ترجیح می‌دهند، نرخ ازدواج بالاتری دارند. کشورهای جنوب آسیا مانند هند و اندونزی نرخ ازدواج متوسطی دارند (به ترتیب ۶/۸ و ۵/۵). کشورهای شرق آسیا نرخ ازدواج نسبتاً پایین‌تری در آسیا دارند، به طوری که در کره جنوبی ۳/۷، در ژاپن ۴/۱ و در چین ۴/۸ است. جنوب شرقی آسیا نرخ ازدواج بالاتری دارد، همانطور که در کشورهایی مانند فیلیپین ۶، تایلند ۶/۳ و ویتنام ۶/۱ مشاهده می‌شود (۳).

یکی از مولفه‌های مهم ازدواج، سن مناسب برای این امر است (۱). الگوی ازدواج در کشور ایران نیز مانند بسیاری از کشورهای دیگر دچار تغییرات محسوسی شده و افزایش میانگین سن ازدواج در بین جوانان گویای این تغییر است (۴). بطوری که سن ازدواج از ۱۹/۷ سال در سرشماری ۱۳۵۵ به حدود ۲۳ سال در سرشماری سال ۱۳۹۵ افزایش یافته است (۵). در ایالات متحده آمریکا نیز، بین سال‌های ۱۹۵۶ تا ۲۰۲۲، میانگین سن اولین ازدواج برای مردان از ۲۲.۵ به ۳۰ و برای زنان از ۲۰ به ۲۸ افزایش یافته‌است. افزایش میانگین سن در اولین ازدواج برای مردان و زنان نیز در اروپا مشاهده شده‌است و نشان دهنده

مانند درون گرایی و برون گرایی، سلطه‌گری و سلطه پذیری، روابط عاشقانه والدین، سن، استقلال زنان، تجربه طلاق، رضایت از زندگی، نگرش دوستان درمورد ازدواج (۱۵، ۱۶). بدین ترتیب نگرش به ازدواج بسیار حائز اهمیت است و یکی از مکانیسم‌های کلیدی پیش بینی رفتار واقعی در ازدواج و یکی از بهترین شاخص‌های عملکرد در روابط عاشقانه است (۱۷). امروزه به دلیل تغییرات سریع اقتصادی و اجتماعی و رشد تکنولوژی تغییراتی در سبک زندگی افراد ایجاد شده‌است که باعث تغییر نگرش افراد نسبت به ازدواج شده‌است (۱۸). مطالعات متعددی نشان می‌دهند که نگرش به ازدواج بین دانشجویان دختر و پسر از تفاوت‌های معناداری برخوردار است. برای مثال، پژوهشی در سال ۱۴۰۳ در شهر اردبیل نشان‌داد که پسران مجرد نگرش خوش بینانه‌تر و ایده آل گرایانه‌تری نسبت به ازدواج دارند، در حالی که دختران تمایل به بدبینی بیشتری در این زمینه نشان می‌دهند (۱۹). این تفاوت ممکن است ناشی از عوامل روان‌شناختی، اجتماعی یا حتی فشارهای اقتصادی

روش کار

پژوهش حاضر از نوع مطالعات توصیفی-تحلیلی است که به صورت مقطعی در سال ۱۴۰۳ در دانشگاه علوم پزشکی مشهد انجام گرفت. جامعه آماری این پژوهش شامل کلیه دانشجویان زن و مرد (اعم از مجرد و متأهل) دانشگاه علوم پزشکی مشهد بود. نمونه گیری به صورت دو مرحله‌ای طبقه‌ای (براساس دانشکده‌ها) و خوشه‌ای (براساس رشته) با ارسال پرسشنامه الکترونیک در پلتفرم پرس لاین انجام شد. حجم نمونه با استفاده از فرمول زیر محاسبه گردید که حجم نمونه ۳۹۸ نفر به دست آمد.

$$n_o = \frac{Z^2 p(1-p)}{e^2}$$

در این پژوهش برای جمع آوری اطلاعات از پرسشنامه‌ی مطالعه فلاح چای و همکاران (۲۰۱۶) استفاده شد (۲۲). بخش اول پرسشنامه شامل اطلاعات جمعیت شناختی شامل: سن، جنس، رشته تحصیلی و... و بخش دوم این پرسشنامه حاوی ۱۰ سوال است که نگرش کلی نسبت به ازدواج را بررسی می‌کند. در این پرسشنامه از مقیاس

متفاوتی باشد که هر جنسیت تجربه می‌کند. از سوی دیگر، پژوهش دیگری بر نقش جهت‌گیری مذهبی در نگرش به ازدواج تأکید دارد و بیان می‌کند که دانشجویان پسر با سطح بالاتری از تعهد مذهبی، نگرش مثبت‌تری به ازدواج دارند، در حالی که دختران ممکن است تحت تأثیر تعارضات بین ارزش‌های سنتی و مدرن قرارگیرند (۲۰). علاوه بر این، شکاف نسلی و تغییرات در الگوهای همسرگزینی نیز بر تفاوت‌های جنسیتی تأثیرگذار است. نسل‌های جدیدتر، به ویژه دختران، تمایل بیشتری به آزادی عمل در انتخاب همسر و تأخیر در سن ازدواج دارند، در حالی که پسران همچنان به برخی معیارهای سنتی مانند امنیت اقتصادی و حمایت خانواده وابسته‌اند (۲۱). این روند بقای ازدواج را تهدید می‌کند لذا با توجه به اهمیت نگرش به ازدواج و نقش آن در ثبات ازدواج، پژوهش حاضر به مقایسه نگرش به ازدواج در بین دانشجویان دختر و پسر دانشگاه علوم پزشکی مشهد در سال ۱۴۰۳ پرداخت.

لیکرت ۷ گزینه‌ای از ۰ (کاملاً موافقم) تا ۶ (کاملاً مخالفم) استفاده شده‌است. نگرش کلی نسبت به ازدواج شامل ۱۰ سوال است که در برگزیده سه عامل نگرش مثبت، نگرش منفی، و ترس و تردید می باشد. امتیازها برای نگرش کلی نسبت به ازدواج از ۰ تا ۶۰ می‌باشد. نمرات بالاتر نشان دهنده نگرش مثبت بیشتر نسبت به ازدواج است. روایی محتوایی پرسشنامه در مطالعه فلاح چای ۸۸ درصد به دست آمد و شش نفر اعضای هیئت علمی و متخصصان روان‌شناسی تقریباً همه موارد را مرتبط، واضح و ساده ارزیابی کردند. برای برآورد همسانی درونی پرسشنامه از آلفای کرونباخ استفاده شده‌است. مقدار ضریب آلفای کرونباخ برای کل پرسشنامه ۸۸ درصد برآورد و همسانی درونی ۸۴ درصد بدست آمد (۲۲).

گردآوری داده‌ها با مراجعه حضوری پژوهشگران به کلاس درس و بیان اهداف مطالعه به دانشجویان صورت گرفت و دانشجویان علاقه مند به شرکت در مطالعه بارکد پرسشنامه را اسکن کردند و به سوالات پاسخ دادند. پس از تکمیل

نمونه‌ها، داده‌های پیمایش وارد نرم افزار SPSS نسخه ۱۶ شدند و با استفاده از آمار توصیفی (فراوانی، درصد و میانگین) و آمار استنباطی (آزمون من ویتنی و کراسکالوالیس) تجزیه و تحلیل انجام گرفت.

یافته ها

تعداد ۴۷۴ دانشجو (۳۱۰ دختر و ۱۶۴ پسر) با میانگین سنی $21/45 \pm 3/45$ در پژوهش حاضر شرکت کردند.

جدول ۱) فراوانی متغیرهای زمینه ای دانشجویان شرکت کننده در مطالعه

متغیرها		دختر		پسر	
سن (میانگین $\pm$ انحراف معیار)		۲۱/۹۱ $\pm$ ۳/۵۴		۲۱/۰۵ $\pm$ ۳/۲۰	
		فراوانی	درصد	فراوانی	درصد
طبقه بندی سن	۱۸-۲۵	۲۶۲	۵۵/۲۷	۱۴۴	۳۰/۳۸
	۲۶-۳۳	۳۹	۸/۲۳	۱۸	۳/۸۰
	۳۴-۴۰	۹	۱/۹۰	۲	۰/۴۲
وضعیت تاهل	مجرد	۲۸۳	۵۹/۷۰	۱۶۰	۳۳/۷۷
	متاهل	۲۴	۵/۰۶	۴	۰/۸۴
	مطلقه	۳	۰/۶۳	۰	-
وضعیت اسکان	بومی	۱۴۵	۳۰/۵۹	۹۴	۱۹/۸۳
	غیر بومی	۱۶۵	۳۴/۸۱	۷۰	۱۴/۷۷
	بهداشت	۱۹	۴/۰۱	۳	۰/۶۳
دانشکده	پرستاری و مامایی	۴۱	۸/۶۵	۶	۱/۲۷
	پزشکی	۱۳۶	۲۸/۶۹	۱۰۲	۲۱/۵۲
	پیراپزشکی	۴۷	۹/۹۲	۹	۱/۹۰
	داروسازی	۳۴	۷/۱۷	۲۱	۴/۴۳
	دندانپزشکی	۳۱	۶/۵۴	۲۲	۴/۶۴
	طب ایرانی و مکمل	۲	۰/۴۲	۱	۰/۲۱
	کاردانی	۵	۱/۰۵	۱	۰/۲۱
	کارشناسی	۸۵	۱۷/۹۳	۱۷	۳/۵۹
مقطع تحصیلی	کارشناسی ارشد	۳۴	۷/۱۷	۶	۱/۲۷
	دکتری عمومی	۱۶۸	۳۵/۴۴	۱۳۶	۲۸/۷۰
	دکتری تخصصی	۱۸	۳/۸۰	۴	۰/۸۴

دختران و پسران با استفاده از آزمون مان ویتنی یو نشان داد که بین میانگین نگرش به ازدواج در دختران ($MR_g = 257/35$) و پسران ($MR_b = 199/98$) دانشجو تفاوت معنی دار آماری وجود دارد ($Z = 4/340$ ، $p < 0/001$) به عبارت دیگر دختران دانشجو به ازدواج نسبت به پسران دانشجو، نگرش مثبت تری دارند (جدول ۳).

نتایج مقایسه نگرش به ازدواج در دانشجویان بر حسب وضعیت تاهل نشان داد که نگرش دانشجویان مجرد ($MR_m = 138/64$)، دانشجویان متاهل ($MR_s = 243/33$)

براساس نتایج جدول ۲، میانگین نگرش مثبت به ازدواج در دختران دانشجو $18/70 \pm 4/66$ و میانگین نگرش منفی $7/18 \pm 3/90$ می باشد. نتایج مربوط به نگرش ازدواج در دانشجویان پسر نشان داد که میانگین نگرش مثبت $6/53 \pm 48/01$ و میانگین نگرش منفی $5/87 \pm 4/08$ می باشد. به طور کلی میانگین نگرش به ازدواج در دختران دانشجو $27/56 \pm 10/23$ و برای پسران دانشجو $10/91 \pm$ بود. نتایج مقایسه میانگین نگرش به ازدواج در

و دانشجویان مطلقه ($MR_g=299/33$) از نظر آماری منفی تری به ازدواج نسبت به دانشجویان مجرد و مطلقه تفاوت معنی دار دارد ($\chi^2_{square}=16/018$)، دارند (جدول ۴).
 $(p<0/001)$ به بیان دیگر دانشجویان متاهل نگرش

جدول ۲) میانگین نگرش به ازدواج برحسب جنسیت و وضعیت تاهل

متغیرها		نگرش مثبت به ازدواج	نگرش منفی به ازدواج	ترس و تردید	نگرش کل به ازدواج
جنسیت	دانشجویان دختر	میانگین	۸/۷۰	۷/۱۸	۱۱/۶۷
		انحراف معیار	۴/۶۶	۳/۹۰	۴/۳۹
	دانشجویان پسر	میانگین	۶/۴۸	۵/۸۷	۱۰/۶۸
		انحراف معیار	۵/۰۱	۴/۰۸	۴/۸۳
وضعیت تاهل	مجرد	میانگین	۸/۰۷	۶/۷۹	۱۱/۶۰
		انحراف معیار	۴/۸۴	۴/۰۳	۴/۴۱
	متاهل	میانگین	۵/۱۸	۶/۰۰	۷/۰۴
		انحراف معیار	۴/۴۱	۳/۷۲	۴/۹۷
	مطلقه	میانگین	۱۳/۳۳	۵/۰۰	۱۱/۶۷
		انحراف معیار	۹/۲۴	۳/۶۱	۵/۵۱

جدول ۳) نتایج آزمون یو مان ویتنی برای مقایسه میانگین نمره نگرش ازدواج برحسب جنسیت

سطح معنی داری p_value	آماره Z	میانگین نمره		
		پسر ($n=164$)	دختر ($n=310$)	
<0/000	-۵/۴۷۰	۱۹۰/۳۴	۲۶۲/۴۵	نگرش مثبت به ازدواج
<0/000	-۳/۵۳۰	۲۰۷/۰۷	۲۵۳/۶۰	نگرش منفی به ازدواج
0/۰۴۰	-۲/۰۵۸	۲۱۹/۷۵	۲۴۶/۸۹	ترس و تردید
<0/000	-۴/۳۴۰	۱۹۹/۹۸	۲۵۷/۳۵	نگرش کل به ازدواج

جدول ۴) نتایج آزمون کروسکالوالیس برای مقایسه میانگین نمره نگرش ازدواج در دانشجویان برحسب وضعیت تاهل

سطح معنی داری p_value	آماره chi-square	میانگین نمره			
		مطلقه (n=۳)	متاهل (n=۲۸)	مجرد (n=۴۴۳)	
۰/۰۰۲	۱۲/۰۹۶	۳۲۷/۵۰	۱۵۴/۷۵	۲۴۲/۱۲	نگرش مثبت به ازدواج
۰/۴۵۷	۱/۵۶۷	۱۷۳/۵۰	۲۱۴/۱۳	۲۳۹/۴۱	نگرش منفی به ازدواج
<۰/۰۰۰	۲۰/۱۵۹	۲۴۲/۶۷	۱۲۵/۰۹	۲۴۴/۵۷	ترس و تردید
<۰/۰۰۰	۱۶/۰۱۸	۲۹۹/۳۳	۱۳۸/۶۴	۲۴۳/۳۳	نگرش کل به ازدواج

بحث

به تفاوت در جوامع مختلف با شرایط اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی مختلف مرتبط باشد. به طوری که نتایج مطالعه کلاته ساداتی و جیریایی (۱۴۰۱) نشان داد که هر چه حمایت اجتماعی بالاتر باشد، نگرش مثبت نسبت به ازدواج وجود دارد (۱۷).

نتایج پژوهش حاضر نشان داد که اکثریت دانشجویان (۶۳/۷ درصد) نسبت به ازدواج بی تفاوت بودند و ۲۸/۱ درصد نگرش منفی داشتند. برخلاف نتایج پژوهش حاضر، سیف زاده و قنبری برزبان (۱۳۹۳) در پژوهشی که با هدف بررسی عوامل موثر بر نگرش دانشجویان دانشگاه پیام نور محلات درخصوص ازدواج انجام دادند بیان کردند که ۹۰ درصد دانشجویان ازدواج را امری مهم در زندگی تلقی می کنند (۲۶). همچنین نتایج مطالعه فیسکین (Fiskin) (۲۰۲۱) نشان داد که جوانان عموماً نگرش مثبتی نسبت به ازدواج و فرزندآوری دارند، اما عوامل اجتماعی و اقتصادی ممکن است تأثیرات منفی بر تصمیمات اتخاذ شده برای آینده داشته باشند (۲۷). کشاورز و همکاران در مطالعه خود بیان کردند که ازدواج از دیدگاه جوانان ایرانی عنصری ضروری است که می تواند

پژوهش حاضر با هدف بررسی نگرش ازدواج در دانشجویان علوم پزشکی مشهد انجام شد. نتایج پژوهش حاضر نشان داد که دانشجویان دختر نسبت به دانشجویان پسر، نگرش مثبت تری در مورد ازدواج دارند. همسو با نتایج پژوهش حاضر، سپهرآرا و همکاران (۱۴۰۰) در پژوهشی که با هدف بررسی نگرش جوانان ۲۰ تا ۳۵ ساله به ازدواج در شهر کرمانشاه انجام دادند، بیان کردند که زنان نسبت به مردان نگرش مثبت تری نسبت به ازدواج دارند (۲۳). همچنین یافته های مطالعه غلامی قره شیرانو همکاران (۱۴۰۱) نیز بیانگر این موضوع است (۲۴). به نظر می رسد پایین بودن وضعیت اقتصادی، بیکاری، نداشتن ثبات شغلی و عدم برخورداری از توان مالی کافی مهم ترین علل بر کاهش نگرش ازدواج در مردان باشد.

برخلاف نتایج پژوهش حاضر، نقیبی و حمیدی (۱۳۹۴) بیان کردند که بین جنسیت با نگرش به ازدواج رابطه معناداری وجود ندارد (۲۵). نتایج مطالعه سیف زاده و قنبری برزبان نشان داد که بین جنسیت و نگرش به ازدواج رابطه معناداری وجود ندارد (۲۶). شاید علت عدم همخوانی

به ایجاد احساس ثبات، رسیدن به آرامش در زندگی و در نهایت تعالی کمک کند. و در مجموع، نگرش به ازدواج در میان جوانان مجرد ایرانی مثبت بود، اما نرخ ازدواج در ایران به طور قطع در حال کاهش بود (۲۸). بنابراین پیشنهاد می‌گردد شناسایی عوامل موثر بر نرخ ازدواج در تحقیقات ملی آینده مورد توجه قرار گیرد.

نتایج مطالعه حاضر نشان داد که دانشجویان متأهل نگرش منفی‌تری به ازدواج نسبت به دانشجویان مجرد و مطلقه دارند. سپهرآرا و همکاران (۱۴۰۰) بیان کردند که افراد دارای همسر نگرش مثبت‌تری نسبت به ازدواج دارند، که همسو با نتایج پژوهش حاضر نمی‌باشد. علت این تفاوت می‌تواند تفاوت قشر جامعه پژوهش باشد به طوری که در پژوهش حاضر، تمامی شرکت کنندگان دانشجوی بودند. دغدغه اشتغال، مسکن و تامین هزینه‌های زندگی از یک طرف و دغدغه تحصیل از سوی دیگر، شیرینی ازدواج را برای دانشجویان تلخ کرده است (۲۹). شغل یکی از مهم ترین و تاثیرگذارترین وجوه زندگی افراد است که می‌تواند نقش تعیین‌کننده‌ای بر تصمیمات و نگرش‌های افراد جامعه داشته باشد. مهدی نیا و همکاران (۱۴۰۱) در پژوهشی که با هدف بررسی رابطه بین تصمیم‌گیری شغلی

نتیجه گیری

نتایج پژوهش نشان داد نگرش دانشجویان دختر به ازدواج مثبت‌تر از دانشجویان پسر است. همچنین، دانشجویان متأهل در مقایسه با دانشجویان مجرد و مطلقه، نگرش منفی‌تری به ازدواج دارند. براین اساس، طراحی و برنامه ریزی دوره های آموزشی برای زوج های جوان با هدف افزایش رضایت زناشویی و پیشگیری از همسر گریزی، جدایی و طلاق؛ طراحی، مدیریت و هماهنگی خدمات

تشکر و قدردانی

پژوهشگران از تمامی شرکت کنندگان در این پژوهش تقدیر و تشکر می‌کنند.

حمایت مالی

این پژوهش با حمایت مالی دانشگاه علوم پزشکی مشهد انجام شده است.

با نگرش به ازدواج در بین دانشجویان دانشگاه آزاد اسلامی استان تهران انجام دادند به این نتیجه رسیدند که یکی از عوامل موثر در نگرش به ازدواج، تصمیم‌گیری شغلی می باشد؛ در واقع مهارت‌هایی مانند حل مسئله، برنامه ریزی برای آینده، انتخاب هدف، خودارزیابی صحیح و جمع آوری اطلاعات شغلی به نگرش به ازدواج مرتبط است و اگر این مهارت‌ها افزایش یابد، فرد تصمیم‌گیری شغلی بهتر و نگرش به ازدواج مثبت‌تری خواهدداشت (۱۶). از جمله نقاط قوت پژوهش حاضر بررسی نگرش دانشجویان تمامی رشته‌های دانشکده‌های مختلف در تمامی مقاطع تحصیلی دانشگاه علوم پزشکی مشهد می‌باشد که باعث تعمیم پذیری نتایج به جامعه دانشجویان علوم پزشکی می گردد. اما این پژوهش محدودیت‌هایی نیز داشت. در این مطالعه نقش متغیرهای مداخله گر از جمله تاثیر شبکه های اجتماعی، تجربیات پیشین رابطه با جنس مخالف، یا فشارهای خانوادگی که ممکن است بر نگرش ازدواج تاثیر گذار باشند، مورد بررسی قرارنگرفت. همچنین از آنجایی که نتایج با استفاده از پرسشنامه گردآوری گردید، علایق فردی و تمایلات اجتماعی بر روی پاسخگویی افراد تاثیرگذار است.

تخصصی مشاوره ازدواج و خانواده؛ طراحی و تدوین برنامه های حمایتی و نظارتی ویژه خانواده‌های آسیب دیده و نیازمند به حمایت با استفاده از نظر افراد متخصص و مجرب توصیه می‌گردد. با توجه به نتایج پژوهش، تمرکز سیاستگذاران فرهنگی و اجتماعی برای تغییر مثبت در نگرش به ازدواج و یا تشویق بیشتر نسل جوان به ازدواج پیشنهاد می‌گردد.

ملاحظات اخلاقی

IR.MUMS.FHMPM.REC.1402.126 مصوب

دانشگاه علوم پزشکی مشهد می باشد.

این مقاله حاصل طرح تحقیقاتی با عنوان بررسی نگرش به ازدواج در دانشجویان علوم پزشکی مشهد با کد اخلاق

تضاد منافع

هیچ گونه تعارض منافع توسط نویسندگان بیان نشده است.

مراجع

- [1] Ghiyasi A, Mousavi Bojnurdi ASM. Girls'Age for Marriage in Islamic Law. Biannual Journal of Family Law And Jurisprudence. 2008;13(48):91-105.[Persian]
- [2] Sabbaghchi M, Nodoushan AA, Torabi F. Determinants of the Attitude towards Marriage and Family Formation in Yazd City, Iran. Iranian Population Studies Journal. 2017;3(5):131-62.[Persian]
- [3] Harris A. Global Marriage Statistics: Trends, Patterns, and Insights 2025 [updated 04/24/2025]. Available from: <https://onlinemftprograms.com/worldwide-marriage-statistics>.
- [4] Zarrabi V, Mostafavi SF. Effect of Socioeconomic Factors on Women's Age at Marriage in Iran. The Economic Research (Sustainable Growth and Development). 2012;11(4):33-64.(Persian)
- [5] Askari-Nodoushan A, Fotouhi-Tafti F, Alimondegari M. Socioeconomic Differential of Female Age at Marriage in Iran: Comparative Study of Female Youth at Marriageable Age and Female Married 15-49 Years Old. Women's Strategic Studies. 2018;20(79):171-210.[Persian]
- [6] Valadkhani M, mahmoudpour A, Farahbakhsh K, Bajestani HS. The Effects of Partner-Selection Patterns, Marriage Age, and Age Differences between Spouses on Marital Quality of Married Women in Tehran. Clinical Psychology Studies. 2017;7(25):173-90.(Persian)
- [7] Fuladi M. Sociological Analysis of the Rise in the Age of Marriage with Emphasis on Cultural Elements. Journal of Social Cultural Knowledge. 2015;5(4):89-110.(Persian)
- [8] Khalajabadi Farahani F, Kazemipour S, Rahimi A. The Influence on Premarital Heterosexual Relationships on Marital Timing and Marital Desire among College Students in Tehran. Journal of Family Research. 2013;9(1):7-28.(Persian)
- [9] Khalajabadi Farahani F, Shojaei J. The attitude of college students in Tehran towards the effect of premarital heterosexual relationships on marital satisfaction. Women's strategic studies. 2013;16(61):149-88.(Persian)
- [10] Asadian D, Mohammadzadeh A, Najafi M. The study of frequency and gender differences on attitude toward heterosexual relationships among university students. Journal of Research in Behavioural Sciences. 2015;13(3):509-18.(Persian)
- [11] Feiring C, Furman WC. When love is just a four-letter word: Victimization and romantic relationships in adolescence. Child Maltreat. 2000;5(4):293-8.
- [12] Joyner K, Udry JR. You don't bring me anything but down: Adolescent romance and depression. J Health Soc Behav. 2000;41(4):369-91.
- [13] Willoughby BJ, Hall SS, Luczak HP. Marital paradigms: A conceptual framework for marital attitudes, values, and beliefs. Journal of Family Issues. 2015;36(2):188-211.
- [14] Riggio HR, Weiser DA. Attitudes toward marriage: Embeddedness and outcomes in personal relationships. Personal relationships. 2008;15(1):123-40.
- [15] Abbaspour Z, Musavi SM, Amanuelahi A. The Designing and Effectiveness of a Premarital Education Program on Attitude toward Marriage and Divorce in Children of Divorce. Journal of Woman and Family Studies. 2021;9(3):56-77.(Persian)
- [16] Mahdinia N, porebramim T, sedaghat M, ahmadi tahor soltani M. Investigating the relationship between career decision making and attitude towards marriage among college students. NPWJM 2022; 10 (36) :38-45.(Persian)
- [17] Kalate Sadati A, Jiriaei R. A Study of Social Factors Affecting the Attitude towards Marriage: Study among Female Dormitory Students in Yazd University. Socialworkmag 2022; 10 (4) :48-56.(Persian)
- [18] Saqqezi A, YazdaniEsfidvajani H, Sarallahi F. Comparison of the marital attitude based on the severity of mind wandering in single students. Rooyesh-e-Ravanshenasi Journal (RRJ). 2020;9(10):9-16.(Persian)

- [19] Ayashm MH , Comparison of attitude to marriage, attitude to life and spiritual attitude in unmarried girls and boys, *Journal of Family and Health*, 2024; 14(2): 125-136.(Persian)
- [20] Hazrati S, Nouri R. Study of Attitudes to Marriage Based on Religious Attitudes in Male and Female Students. *The Journal Of New Advances In Behavioral Sciences*. 2021;5(53):39-47.(Persian)
- [21] Razeghi Nasrabad, H. B., Fallahnezhad, L. Generational Differences in Marriage Value (Cace Study in Hashtgerd city). *Women's Strategic Studies*, 2017; 19(75): 63-84.(Persian)
- [22] Fallahchai R, Fallahi M, Park SS. Factorial validity and psychometric properties of the marital scales–the Persian version. *Journal of Divorce & Remarriage*. 2016;57(4):266-79.
- [23] Sepehrara M, ahmadi v, Karimi J. A survey of the Attitudes of Young People Aged 20 to 35 Years Old to Marriage in Kermanshah City. *Iranian Population Studies*. 2020;6(2):63-83.(Persian)
- [24] Gholami Gherashiran Z, Sanaeizaker B, Kiamanesh A, Zaharakar K. The role of marriage attitude and emotional maturity in predicting marriage instability in women and men. *Journal of Psychological Science*. 2022;21(116):1581-98.(Persian)
- [25] Naghibi A, Hamidi M. Attitude of Youth towards Marriage in Qaemshahr, Iran. *Journal of Mazandaran University of Medical Sciences*. 2015;25(131):159-64.(Persian)
- [26] Ghanbari A, Seyfzadeh A. A Study on the Factors Affecting University Students' Attitudes on Marriage in Mahalat Payamnoor University. *Sociological Studies of Youth*. 2014;5(15):89-114.(Persian)
- [27] Fiskin G, Sari E. Evaluation of the relationship between youth attitudes towards marriage and motivation for childbearing. *Children and Youth Services Review*. 2021;121:105856.
- [28] Keshavarz M, Shariati M, Ebadi A, Moghadam ZB. Desire and attitude to marriage among unmarried Iranian youth: a qualitative study. *International Journal of Womens Health and Reproduction Sciences*. 2018;6(4):425-431.
- [29] Khalajinia Z, Abbasi M, Khaki I. The lived experiences of student marriage: a phenomenological study. *Qom Univ Med Sci J*. 2018;12(5):79-89.(Persian)